

COLUMN

BIJ-SPIJKEREN

Dezelfde datum, *dezelfde* vindplaats, *dezelfde* soort. Het stoort me als ik het weer zie in een stikpot, een collectie. En meestal zijn het de zeldzamere soorten. Hommels of sociale wespen staan niet in rijen opgeprikt, die zijn te lastig in een stikpot en te gewoon voor een verzameling. Deze manier van verzamelen zou ik eruit willen rammen, ja soms met geweld!

Soms kan het handig zijn om van een soort een grote serie te hebben staan. Ook ikzelf

heb mannetjes en vrouwtjes van dezelfde datum, dezelfde vindplaats en dezelfde soort. Je kunt je snel een beeld vormen van de variabiliteit binnen een soort zoals de kleurverschillen en de verschillen in grootte. Maar series van vijf, tien, vijftien, twintig met dezelfde datum, dezelfde vindplaats doet ook pijn.

Wat me steeds weer verbaasd is dat ook ervaren verzamelaars veel dezelfde soorten van dezelfde vindplaats meenemen en daarbij de gewone soorten niet verzamelen. Die

ervaren verzamelaars kunnen op hun klompen aanvoelen dat die manier van inventariseren onevenwichtig is. Enerzijds krijg je veel dubbele vangsten en anderzijds worden algemene soorten onderbemonsterd.

Hoe komt dat nu? Mijns inziens omdat voor de meeste verzamelaars de soort(naam), en niet de biologie van de soort, hun nieuwsgierigheid prikkelt. De meeste collega's kijken in het veld niet naar hun vangsten. Ze stoppen de dieren vanuit het insectennet meteen in de stikpot. Determineren doen ze thuis! Ze nemen de tijd niet om stil te staan, maar willen alle hoeken van een terrein gezien en bemonsterd hebben binnen de kortst mogelijke tijd. Het verzamelen van soorten staat hierbij voorop. En men is er opuit het opvallende, het interessante, het sensationele te verzamelen. Gewone soorten worden dan ook makkelijk overgeslagen. Na enkele jaren is men uitgekeken op de soorten in Nederland en wordt het werkterrein verlegd naar landen rond de Middellandse Zee. Daar vliegt veel meer, veel mooier en

veel groter spul dan in ons land. Daar kun je je jachtdriften (nog) in praktijk brengen zonder vergunningen, zonder prikkeldraad en met elke dag zon en nieuwe soorten.

Als we echter iets willen leren van de dieren die ons zo boeien, dan moeten we in het veld al beginnen met determineren.

De dieren even in de hand nemen en (met een loep) kijken naar onze vangsten. Het heeft weinig zin als een razende tekeer te gaan met een net en pas thuis te zien dat veel bijen en wespen op een bepaalde plek tot *dezelfde* soort behoren, omdat ze *dezelfde* vliegbanen volgen, op *dezelfde* plek nestelen en op *dezelfde* planten nectar tanken of stuifmeel halen. In het veld begint de ware natuurstudie, daar ónt-wikkelt de biologie van de soorten zich en krijgen we een idee van de relaties tussen de soorten. Kortom: verzamel voortaan minder van hetzelfde en meer van het gewone! En neem in het veld vooral de tijd en de moeite om een dier te volgen. Je geduld zal beloond worden met échte kennis! TMJP